

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Олена ГРИБАНОВА

«28» вересня 2024

ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ СЕРВІСНОЇ ДЕРЖАВИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів

галузі знань: 23 соціальна робота

спеціальності: 231 соціальна робота

освітньо-професійної програми: соціальна робота

Укладач: Олександра СОРОКІНА

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії соціальної
роботи, педагогіки та адвокатури
Протокол № 1 від «28» серпня 2024

Голова ЦК Олена МАЛОВІЧКО
(підпис) (ім'я, прізвище)

Ухвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «18» вересня 2024
Заступник директора з НМР

Альона ХОДАКОВСЬКА
(підпис)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань <u>231 – соціальна робота</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Розділів – 3	Спеціальність 231 – соціальна робота	Рік підготовки: 3	
Загальна кількість годин - 90		1-й сем	-й сем
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття освіти: – 2 год.	Освітньо-професійна програма <i>Соціальна робота</i>	12 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	год.
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		66 год.	год.
Вид контролю:			
залік	-		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія соціальної сервісної держави» є засвоєння знань зі теоретичних, законодавчих та прикладних аспектів діяльності держави як базового інституту у розрізі його соціальних функцій.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ✓ засвоєння базових понять та теоретичних засад функціонування соціальної сервісної держави;
- ✓ засвоїти специфіку та особливості діяльності сервісних служб;
- ✓ набути навичок аналізу потреби та ефективності надання сервісних послуг державою.

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти набуває **програмні компетентності**:

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальної роботи, та може характеризуватися певною невизначеністю

умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність використовувати на практиці знання нормативно-правових актів соціальної роботи і соціального забезпечення.

СК 6. Здатність організовувати та контролювати надання соціальних послуг.

СК 7. Здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.

РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.

РН 7. Застосовувати на практиці нормативно-правові акти з питань надання соціальних послуг.

РН 8. Вести документацію з організації соціального обслуговування та допомоги, обліку та звітності.

РН 11. Аргументувати шляхи подолання проблем та обирати методи їх вирішення.

РН 21. Володіти навичками якісного академічного письма та дотримуватися принципів академічної доброчесності

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Теорія соціальної сервісної держави» є пов'язаною, та поглиблює знання та навички, здобуті в ході вивчення таких курсів, як «Теорія соціальної роботи», «Правові засади соціальної роботи», «Соціальна робота з різними віковими групами».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади функціонування соціальної сервісної держави

Тема 1. Завдання соціальної роботи в контексті цілей сталого розвитку

Поняття, предмет та чинники соціальної роботи. Завдання соціальної роботи. Започаткування соціальної роботи як професійної діяльності. Поняття сервісної діяльності. Роль держави як гаранта та основного інститута надання допомоги населенню. Функції держави у соціальній сфері. Цілі сталого розвитку: правова база, індикатори досягнення, заходи контролю та оцінки ефективності.

Тема 2. Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року

Мета досягнення цілей сталого розвитку. Роль та функції держави і громадянського суспільства в даному процесі. Зміст та реалізація соціально орієнтованих цілей сталого розвитку: подолання бідності; голоду; забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці; забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя; забезпечення гендерної рівності; сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню; скорочення нерівності; сприяння відкритості суспільства, активізація партнерства у суспільстві.

Тема 3. Соціальні послуги у територіальних громадах України

Соціальна послуга: сутність та зміст. Надання соціальних послуг в Україні: законодавча база, реалізація, оцінка ефективності. Отримувачі соціальних послуг. Поняття складних життєвих обставин. Утворення громад в Україні: ретроспективний аспект. Характеристики громади. Особливості роботи у громаді.

Тема 4. Інформатизація соціальної сфери

Поняття, напрями та тенденції інформатизації суспільства та соціальної сфери в цілому. Інформатизація надання соціальних послуг. Впровадження інформатизації в Україні. Створення та ефективність використання інформаційних баз та систем в соціальній сфері. Підготовка фахівців та організаційне забезпечення інформаційних процесів.

Тема 5. Інформаційні системи в соціальній роботі

Поняття та напрями інформатизації. Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації». Виникнення програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада». Переваги та можливості програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада». Проблеми в системі соціального захисту населення України та напрями їх вирішення в умовах інформатизації.

Розділ 2. Прикладні аспекти функціонування соціальної сервісної держави

Тема 6. Національна соціальна сервісна служба

Діяльність Національної соціальної сервісної служби. Особливості законодавства діяльності Національної соціальної сервісної служби. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2020 р. № 783 «Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України». Структура та завдання Національної соціальної сервісної служби. Напрями роботи Національної соціальної сервісної служби.

Тема 7. Особливості надання соціальних послуг

Ключові поняття Закону України «Про соціальні послуги». Система надання соціальних послуг (згідно Закону України «Про соціальні послуги»). Типи соціальних послуг та порядок їх надання (згідно Закону України «Про соціальні послуги»). Критерії діяльності надавачів соціальних послуг. Етапи організації з надання соціальних послуг.

Тема 8. Законодавчі механізми контролю за дотриманням якості соціальних послуг

Поняття законодавчого механізму. Види механізмів та їх структура. Державний стандарт соціальної послуги профілактики. Державний стандарт соціальної послуги кризового та екстреного втручання. Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів. Державний стандарт соціальної послуги профілактики.

Тема 9. Популяризація сервісної діяльності організацій соціальної сфери

Діяльність організацій соціальної сфери в публічному просторі. Інформування громади щодо їх діяльності. Співпраця з офіційними ЗМІ та лідерами громадської думки. Проведення суспільних інформаційних кампаній. Цільова аудиторія організацій соціальної сфери. Залучення громадськості до участі у соціальних акціях.

Тема 10. Законодавче регулювання державного контролю та відповідальності у сфері надання соціальних послуг

Порядок атестації фахівців та професіоналів надавачів соціальних послуг. Деякі питання призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі. Про державний контроль за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки. Проект закону України щодо посилення відповідальності у сфері надання соціальних послуг.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб.	сам.роб. інд.завд.
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Теоретичні засади функціонування соціальної сервісної держави					
Тема 1. Завдання соціальної роботи в контексті цілей сталого розвитку.	8	2			6
Тема 2. Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року.	8		2		6
Тема 3. Соціальні послуги у територіальних громадах України.	16	2	2		12
Тема 4. Інформатизація соціальної сфери.	8	2			6
Тема 5. Інформаційні системи в соціальній роботі.	5		2		3
Разом за розділом 1	45	6	6		33
Розділ 2. Прикладні аспекти функціонування соціальної сервісної держави					
Тема 6. Національна соціальна сервісна служба України.	16	2	2		12
Тема 7. Особливості надання соціальних послуг.	8	2			6
Тема 8. Законодавчі механізми контролю за дотриманням якості соціальних послуг.	8		2		6
Тема 9. Популяризація сервісної діяльності організацій соціальної сфери.	8	2			6
Тема 10. Законодавче регулювання державного контролю та відповідальності у сфері надання соціальних послуг.	5		2		3
Разом за розділом 2	45	6	6		33
<i>Усього годин</i>	90	12	12		66

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Завдання соціальної роботи в контексті цілей сталого розвитку.	2
2	Соціальні послуги у територіальних громадах України.	2
3	Інформатизація соціальної сфери.	2
4	Національна соціальна сервісна служба України.	2
5	Особливості надання соціальних послуг.	2
6	Популяризація сервісної діяльності організацій соціальної сфери.	2
Разом		12

6. Теми семінарських занять (практичних/лабораторних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року.	2
2	Соціальні послуги у територіальних громадах України.	2
3	Інформаційні системи в соціальній роботі.	2
4	Національна соціальна сервісна служба України.	2
5	Законодавчі механізми контролю за дотриманням якості соціальних послуг.	2
6	Законодавче регулювання державного контролю та відповідальності у сфері надання соціальних послуг.	2
Разом		12

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Завдання соціальної роботи в контексті цілей сталого розвитку.	11
2	Соціальні послуги у територіальних громадах України.	11
3	Інформатизація соціальної сфери.	11
4	Національна соціальна сервісна служба.	11
5	Особливості надання соціальних послуг.	11
6	Популяризація сервісної діяльності організацій соціальної сфери.	11
Разом		66

Індивідуальне завдання

Аналіз сервісного забезпечення інших країн світу (на прикладі окремої країни) з метою виявлення практик та норм, потенційно корисних для України. Вимоги та приклад для виконання індивідуального завдання розташовані на сторінці курсу у системі moodle.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

В межах курсу пропонується безкоштовне підвищення знань за рахунок проходження онлайн-курсу «Соціальний менеджмент і залучення зацікавлених сторін». Студенти мають зареєструватись на платформі Prometheus, перейти на цей курс (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+SOCMANAGE101+2018_T2) та уважно його опонувати. Неформальна освіта є альтернативою індивідуальному завданню та оцінюється також у 20 балів. Студент має завантажити на сторінку Moodle фотокопію сертифікату та прогресу проходження курсу.

Крім того, щоб оцінка була зарахована, необхідно заповнити та надіслати заяву та декларацію про участь у неформальній освіті. Підсумкова оцінка за неформальну освіту залежить від рівня прогресу: 100-80% - 20 балів, 79-60 % - 15 балів, 59-40 % - 10 балів, 39-20 % - 5 балів.

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань		Сам. роб./ інд. завд./ неф.освіт.	Залік	Сума
Атестація № 1 (30 балів)	Атестація № 2 (30 балів)			
Розділ 1	Розділ 2			
30	30	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>12-бальна шкала</i>	<i>30-бальна шкала</i>	<i>100-бальна шкала</i>	<i>Шкала ECTS</i>	<i>4-бальна шкала</i>	<i>Національна шкала екзамен/залік*</i>
1	0-3	0-34	FX	2	Незадовільно
2	4-6	35-49			
3	7-9	50-59	F		
4	10-12	60-64	E	3	Задовільно
5	13-15	65-69			
6	16-18	70-74	D		
7	19-21	75-79	C	4	Добре
8	22-24	80-84			
9	25-27	85-89	B		
10	28	90-93	A	5	Відмінно
11	29	94-97			
12	30	98-100			

9. Рекомендована література

Основна:

1. Загальні аспекти організації надання адміністративних послуг : навч.-метод. Матеріали. Київ : НАДУ, 2012. 56 с.
2. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики. Суми: Сумський державний університет, 2019. 256 с
3. Петровський П. М. Сервісна концепція державного управління. Енциклопедія державного правління : у 8 т. Т. 8 : Публічне врядування / наук.-ред. кол.: В. С. Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова) та ін. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.
4. Соціальна робота в Україні: навч. посібн. для студентів вузів / За заг. ред. І.Д.Звереві, І.М. Лактіонової. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.
5. Шаров Ю. П. Публічні послуги. Енциклопедія державного управління : у 8 т. Т. 8 : Публічне вря-дування / наук.-ред. кол.: В. С. Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова) та ін. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.

Додаткова:

1. Васильєва Н. В. Сервісна держава: різноманітність розуміння та проблемність побудови. Університетські наукові записки. 2017. № 61. С. 279–288.
2. Євсюкова О. В. Теоретико-концептуальні передумови формування сервісно-орієнтованої держав. Публічне управління та митне адміністрування. 2016. № 2 (15). С. 17–24.
3. Мсюра В. Я. Сервісна сутність державної політики як основа модернізації державного управління. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2015. № 12. С. 50–55.
4. Семигіна Т. В. Теорії соціальної роботи. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / Заг. ред. І. Д. Зверева. Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. С. 110-114.
5. Штефан О. Досвід зарубіжних країн у сфері підвищення якості публічних послуг / О. Штефан // Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали 5-ої регіональної наук.-практ. Конф. , 15 трав. 2008 р., м. Дніпропетровськ; за заг. Ред. Л. Л. Прокопенка. – Дніпропетр.: ДРІДУ НАДУ, 2008. – 308 с.

Інформаційні ресурси

1. Посилання на Ваш курс в системі електронного забезпечення навчання Moodle: <https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=960>
2. Деякі питання призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі. URL: <https://www.msp.gov.ua/projects/678/>
3. Дітковська Л.А. Соціальна робота і сучасні інформаційні технології: електроні послуги. С. 178-180. URL: https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/innovacziynyj-potenczial-soczialnoyi-roboty_maket2406.pdf#page=178
4. Дія. Соціальний захист. URL: <https://guide.diia.gov.ua/thematic-area/sotsialnyi-zakhyst>
5. Е-сервіси міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Eservices.html>
6. Закон України «Про соціальні послуги». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
7. Інформація щодо звернення та прийому громадян. URL: <https://nssu.gov.ua/zvernennya-gromadyan>
8. Мінсоцполітики: Корисні онлайн-сервіси для отримання соціальних послуг. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minsotspolityky-korysni-onlain-servisy-dlia-otrymannia-sotsialnykh-poslugh>

9. Порядок атестації фахівців та професіоналів надавачів соціальних послуг. URL: <https://www.msp.gov.ua/projects/616/>
10. Постанова Кабінету міністрів України. Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#Text>
11. Постанова КМУ «Про затвердження критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг». URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-kriteriyiv-diyam030320lnosti-nadavachiv-socialnih-poslug>
12. Про державний контроль за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки. URL: <https://www.msp.gov.ua/projects/684/>
13. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-16#Text>
14. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16#Text>
15. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-15#Text>
16. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-15#Text>
17. Про затвердження Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року. URL: <https://www.msp.gov.ua/projects/709/>
18. Про затвердження Положення про Єдину інформаційну систему соціальної сфери. URL: <https://www.msp.gov.ua/projects/653/>
19. Проект Закону України «Про соціальну роботу». URL: <https://www.msp.gov.ua/projects/707/>
20. Проект закону України щодо посилення відповідальності у сфері надання соціальних послуг. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/20610.html>
21. Соціальна послуга догляду вдома. URL: <https://nssu.gov.ua/news/sotsialna-posluha-dohliadu-vdoma>
22. Стратегія цифрової трансформації соціальної сфери. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2020-%D1%80#n10>
23. Толерантне ставлення до людей з інвалідністю. URL: <https://nssu.gov.ua/news/tolerantne-stavlennia-do-liudei-z-invalidnistiu>
24. Функціонування системи соціальних послуг в Україні: короткий опис. URL: https://epkmoodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/76301/mod_resource/content/1/3._%D0%A4%D1%83%D0%BD%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B3_%D0%B2_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96.pdf
25. Цифрова трансформація соціальної сфери: спільний брифінг Мінцифри та Мінсоцполітики. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=GABDn175g38>
26. Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
27. Шевченко О.О., Хоруженко Н.І., Яртемик Т.І. Політика організації соціального захисту вразливих категорій населення та молоді в умовах територіальної громади. С. 111-116. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/5_2020/5_2020.pdf#page=111

[illegible]